

DATUM 28-8-2020
AAN Commissie FAC
VAN Johan Dorst - Commissiegriffier
DOORKIESNUMMER 0625778977
ONDERWERP Evaluatie Zomernota

Samenvatting

Met het oog op een ordentelijke, technische bespreking van de Zomernota in de FAC wordt u verzocht om, met het oog op een evaluatie van dit P&C-product, op de volgende aspecten in te gaan: timing, voortgangs- of afwijkingenrapportage, leesbaarheid, concreetheid en de relatie tussen beleid en financiën.

Aanleiding

In het Statenvoorstel 'Zomernota 2020' staat als beslispunt 7 opgenomen:

“College opdracht te geven om de waarde en effectiviteit van de zomernota als P&C document en de peildatum van 31 mei te evalueren en deze evaluatie voor te leggen aan en bespreken met PS en de uitkomsten van deze evaluatie te betrekken bij de planning van de P&C cyclus voor 2021 en verder.”

Om Gedeputeerde Staten van input voor deze evaluatie te voorzien, is daarom door de Griffie voorgesteld de Zomernota ter 'technische bespreking' te agenderen op de agenda van de FAC. Met 'technisch' wordt in dit verband bedoeld 'niet-inhoudelijk', maar de waarde van de nota als instrument voor kaderstelling en controle. Hiermee levert de FAC een bijdrage aan de gewenste ontwikkeling van de P&C-producten. Deze taak is vastgelegd in artikel 3. d. van het Reglement van Orde van de FAC: *“... het voorbereiden van de verdere ontwikkeling van de planning en control cyclus; ...”*

Aandachtspunten

Om enige richting te geven aan uw input worden enkele suggesties gedaan, aan de hand waarvan u de Zomernota 2020 technisch kunt bespreken.

Allereerst wordt uw mening gevraagd over de timing van dit product. In het verleden was er sprake van een Voorjaars- en een Najaarsnota, die in dezelfde Statenvergadering besproken werden als respectievelijk de Jaarrekening en de Programmabegroting. M.b.t. de Voorjaarsnota werd het als een nadeel ervaren dat de gerapporteerde periode (de 1^e drie maanden van het jaar) te kort was om te kunnen / hoeven bijsturen. M.b.t. de Najaarsrapportage werd het als een nadeel ervaren dat de resterende periode (anderhalve maand) te kort was om eventuele bijstellingen te effectueren. Daarom is er gekozen voor een middenweg, te weten de Zomernota: de periode waarover gerapporteerd wordt is langer (vijf maanden), net zoals de tijd om eventuele bijstelling te effectueren (ruim drie maanden). U wordt gevraagd in te gaan op de timing van dit product:

- voor wat betreft de verzending (kort voor het reces) als de bespreking (kort na het reces);
- voor wat betreft een middel om tijdig bij te sturen.

Vervolgens over de aard / het doel van een tussenrapportage. Zo staat in de Financiële Verordening van de provincie Utrecht het volgende opgemerkt over de tussenrapportage:

“Artikel 7 Tussentijdse rapportage

1. Gedeputeerde Staten informeren Provinciale Staten door middel van tussentijdse rapportage(s) over de realisatie van de begroting van de provincie.

2. *De tussentijdse rapportage bevat een uiteenzetting over de uitvoering en de bijstelling van het beleid en de doelrealisatie, en een overzicht van baten en lasten met de bijgestelde raming van:*
 - a. *de baten en lasten per programma;*
 - b. *de algemene dekkingsmiddelen;*
 - c. *de toevoegingen en beoogde toevoegingen en onttrekkingen aan reserves en voorzieningen;*
 - d. *de investeringskredieten;*
 - e. *het begrotingssaldo voor- en na bestemming aan de reserves.*
3. *In de tussentijdse rapportage worden verwachte en gerealiseerde afwijkingen > 10%, ten opzichte van de oorspronkelijke ramingen van de baten en lasten op programmaniveau, in de begroting toegelicht.* (blz. 8)

Uit de Financiële Verordening wordt niet duidelijk of een tussenrapportage naar haar aard een voortgangsrapportage, dan wel een afwijkingenrapportage is. Het verschil is echter van belang: in een voortgangsrapportage wordt van alle beleidsonderwerpen over de (financiële) voortgang gerapporteerd, hetgeen aanzienlijk meer tekst oplevert dan een afwijkingenrapportage, waarin alleen over de beleidsinhoudelijke en/of financiële afwijkingen wordt gerapporteerd.

Ook in de voorliggende stukken wordt geen expliciete keus gemaakt. Zo wordt in het Statenvoorstel gesteld:

- *“De Zomernota ... geeft een beeld in de bijstellingen in het beleid zoals deze is opgenomen in de Programmabegroting 2020.”* Er wordt gesproken over ‘bijstellingen’, met andere woorden ‘afwijkingen’.
- *“Het uitgangspunt is om bij de beleidsdoelen met een groen bolletje in principe geen toelichting te geven met betrekking tot de voortgang, tenzij er relevante punten te melden zijn.”* Ergo: geen bericht is goed bericht.

Anderzijds wordt de in de Zomernota gesteld *“De Zomernota is de voortgangsrapportage over het huidige begrotingsjaar 2020.”* (blz. 9) Wellicht wordt er daarom, ook als het stoplicht op ‘groen’ staat, meer of minder uitgebreid over de voortgang gerapporteerd, zoals bijvoorbeeld bij Programma 4.4b ‘Energietransitie’ en Programma 4.7 ‘Bestuur en middelen’.

Het zou goed zijn, wanneer u aangeeft, wat voor soort rapportage met het oog op uw kaderstellende en controlerende taak uw voorkeur heeft: een uitgebreide *voortgangsrapportage*, dan wel een compact *afwijkingenrapportage*.

In het accountantsverslag over de Jaarrekeningen 2018 en 2019 maakt PwC opmerkingen m.b.t. de informatiewaarde van deze producten, samengevat: *“De informatiewaarde is voor verbetering vatbaar.”* (blz. 12). PwC maakt m.b.t. het begrip ‘informatiewaarde’ onderscheid in de volgende kwaliteitsaspecten, die voor u ook bruikbaar zijn voor het geven van uw input voor de evaluatie van de Zomernota:

- *Leesbaarheid*, o.a. lay-out, het al dan niet werken met grafische weergave, de mate van benodigde voorkennis, et cetera.
- *Concreetheid*, o.a. de mate van duidelijkheid voor de voortgang / afwijking.
- *Relatie ‘beleid : financiën’*, o.a. de koppeling tussen beleidsinhoudelijke ontwikkelingen en financiële gevolgen.

Tenslotte

Uiteraard wordt u uitgenodigd ook andere relevante punten ter sprake te brengen, die bijdragen aan de verdere ontwikkeling van dit P&C-product.